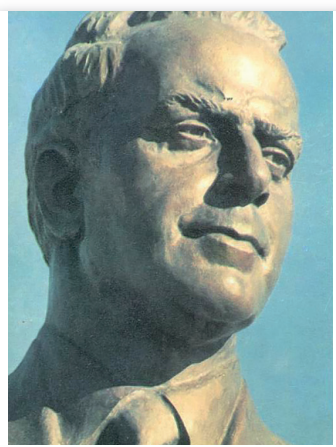

Milli azadlıqdan
şirin nemət yoxdur!

İ. Hacıyev

YENİ
AZƏRBAYCAN

Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi Azərbaycan xalqının milli sərvətidir.

Qəzet 1993-ci ildən ayda bir dəfə nəşr olunur. Yeni Azərbaycan Partiyasının orqanı.

20 dekabr
2024-cü il,
cümə
№ 235 (6821)
Qiyməti
60 qəpik

Sülh təkcə saziş imzalamaq deyil... Həm də ictimai konsensusdur!

**İlham Əliyev: Biz hələ bugünədək Ermənistan rəhbərliyindən
azərbaycanlıların öz tarixi torpaqlarına reintegrasiyası
prosesini necə görmələri barədə cavab almamışıq**

➔ Bax səh. 2

Prezidentdən rəsmi Parisə sərt mesaj

➔ Bax səh. 3

Son qoyulmalıdır!

Sülh və silahlanma iki fərqli tendensiyaadır. Təəssüf doğuran haldır ki, rəsmi İrəvan "Sülh sazişini imzalamağa hazırıq" məzmunlu bəyanatlar səsləndirsə də, realıqda silahlanma yolu tutub. Prezident İlham Əliyevin bu günlərdə Ümumrusiya Dövlət Televiziya və Radio Yayımı Şirkəti və Rusiyanın "RIA Novosti" Agentliyi üçün "Rossiya Seqodnya" Beynəlxalq İnformasiya Agentliyinin Baş direktoru, "Rossiya-1" televiziya kanalında "Vesti nedeli" proqramının müəllifi və aparıcısı Dmitri Kiselyova verdiyi müsahibəsində bildirdiyi kimi, Ermənistanın silahlanması prosesi sıçrayışla gedir. "Bu, birbaşa təhlükə deməkdir, biz bu barədə həm açıq şəkildə, həm də Ermənistanın baş naziri ilə danışıqlarımızda dəfələrlə demişik, narahatlığımızı ona çatdırmışıq. Biz eyni narahatlığı Fransa hökumətinə və Bayden administrasiyası dövründə Cənubi Qafqaz ölkələrinə balanslı yanaşmasını dəyişərək Ermənistanı birtərəfli dəstək yolunu tutan Birləşmiş Ştatların rəhbərliyinə də çatdırdıq. Təhdidlərin kifayət qədər ciddi olduğunu göstərən çoxlu misallar var", - deyərək dövlətimizin başçısı bildirib.

**Ermənistanı silahlandırmaq yarışına çıxan
Fransa, ABŞ, Hindistan...**

Postmüharibə dövründə böyük dövlətlərin də üzərinə ciddi məsuliyyət düşür. Onlar xoş niyyətdən çıxış edərək Azərbaycanın yaratdığı reallıqları qəbul etməli və sülhyaratma prosesində pozitiv rol almalıdırlar. Ancaq biz realıqda bunun əksini görürük. Fransada, ABŞ-da hakimiyyətin ayrı-ayrı qanadları Ermənistanı revansizm mövqeyindən çıxış edən qüvvələrə ciddi dəstək verir, bütövlükdə məğlub ölkəni yeni...

➔ Bax səh. 2

Bakı sülh platforması təklif edir

➔ Bax səh. 3

Büdcə zərfinin əsas parametrləri

➔ Bax səh. 4

Yeni dövlət rüsumları...

➔ Bax səh. 6

"Diplomatiya Könüllüləri"...

➔ Bax səh. 5

Azərbaycan və Türkiyə parlamentariləri bir arada...

Azərbaycan və Türkiyəni tarixi, milli, dini və mədəni köklər bir-birinə bağlayır. Bu gün müstəqil dövlətlər olaraq münasibətlərimiz dostluq, qardaşlıq prinsiplərinə və strateji müttəfiqliyə əsaslanır. Tarixi köklərə, qardaşlığa əsaslanan Azərbaycan-Türkiyə əlaqələri bütün sahələrdə, o cümlədən siyasi, iqtisadi-ticarət, humanitar, hərbi və digər sahələrdə bu gün ən yüksək zirvədədir. Hər iki ölkə beynəlxalq müstəvidə də bir-birini birmənalı olaraq dəstəkləyir. Xalqlarımızın eyni soykökünə, dilə, dinə, mədəniyyətə və bir çox digər qarşılıqlı bağlara malik olması bu iki ölkəni həmişə bir-birinə doğma edib, sevincimiz də, kədərimiz də bir olub. Türkiyə və Azərbaycanın münasibətləri möhkəm təməllərə malikdir. 2021-ci ildə imzalanmış müttəfiqlik haqqında Şuşa Bəyannaməsi isə əlaqələrimizi daha zirvələrə yüksəltdi.

Qeyd edək ki, iki ölkə arasında münasibətlər bütün sahələrdə olduğu kimi, parlament müstəvisində də inkişaf edir. Bu fakt Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarovanın qardaş ölkəyə rəsmi səfəri zamanı da vurğulanıb. Səfər çərçivəsində Sahibə Qafarova Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın iştirakı ilə keçirilən "2024 TÜBA və TÜBİTAK Elm Ödülləri Mərasimi"ndə iştirak edib. Tədbirdə Milli Məclisin sədri Türkiyə Prezidenti ilə görüşüb.

Sahibə Qafarova Türkiyə Böyük Millət Məclisinin (TBMM) sədri Numan Kurtulmuşla da görüşüb. Numan Kurtulmuş iki qardaş...

➔ Bax səh. 4

Fransa Ukraynaya qoşun göndərir?

➔ Bax səh. 6

İstehsal və ixracın artırılması naminə

➔ Bax səh. 5

Azərbaycan və Türkiyə parlamentariləri bir arada...

Azərbaycan və Türkiyəni tarixi, milli, dini və mədəni köklər bir-birinə bağlayır. Bu gün müstəqil dövlətlər olaraq münasibətlərimiz dostluq, qardaşlıq prinsiplərinə və strateji müttəfiqliyə əsaslanır. Tarixi köklərə, qardaşlığa əsaslanan Azərbaycan-Türkiyə əlaqələri bütün sahələrdə, o cümlədən siyasi, iqtisadi-ticarət, humanitar, hərbi və digər sahələrdə bu gün ən yüksək zirvədədir. Hər iki ölkə beynəlxalq müstəvidə də bir-birini birmanalı olaraq dəstəkləyir. Xalqlarımızın eyni soykökünə, dilə, dinə, mədəniyyətə və bir çox digər qarşılıqlı bağlara malik olması bu iki ölkəni həmişə bir-birinə doğma edib, sevincimiz də, kədərimiz də bir olub. Türkiyə və Azərbaycanın münasibətləri möhkəm təməllərə malikdir. 2021-ci ildə imzalanmış müttəfiqlik haqqında Şuşa Bəyannaməsi isə əlaqələrimizi daha zirvələrə yüksəldir.

Qeyd edək ki, iki ölkə arasında münasibətlər bütün sahələrdə olduğu kimi, parlament müstəvisində də inkişaf edir. Bu fakt Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarovanın qardaş ölkəyə rəsmi səfəri zamanı da vurğulanıb. Səfər çərçivəsində Sahibə Qafarova Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın iştirakı ilə keçirilən “2024 TUBA və TÜBITAK Elm Ödülləri Mərasimi”ndə iştirak edib. Tədbirdə Milli Məclisin sədri Türkiyə Prezidenti ilə görüşüb.

Sahibə Qafarova Türkiyə Böyük Millət Məclisinin (TBMM) sədri Numan Kurtulmuşla da görüşüb. Numan

Kurtulmuş iki qardaş ölkə arasında münasibətlərin yüksək səviyyədə olduğunu vurğulayıb, Şuşa Bəyannaməsi ilə əlaqələrimizin yeni mərhələyə qədəm qoyduğunu deyib. Azərbaycan ilə Türkiyə arasında qardaşlıq münasibətlərinin, orta q tarixə, dilə, dinə, milli-mənəvi dəyərlərə malik xalqlarımızın birliyinin və həmrəyliyi bizi üçün ən böyük dəyər olduğunu söyləyən Sahibə Qafarova isə vurğulayıb ki, Heydər Əliyevin “Bir millət, iki dövlət” kəlamı özünü ən parlaq şəkildə təsdiqləyir. Prezident İlham Əliyevin də dediği kimi, dünyada Azərbaycan və Türkiyə qədr bir-birinə yaxın olan başqa ölkələr yoxdur.

Görüşdə vurğulanıb ki, ölkələrimiz və xalqlarımız həm sevincli, həm də kədərli günlərdə bir yerdədir. Şuşa Bəyannaməsi isə bu müttəfiqliyin rəsmi ifadəsi və möhürüdür. Söhbət zamanı əlaqələrin bu səviyyəyə gəlib çatmasında dövlət başçılarının müstəsna rolu qeyd edilib, onların şəxsi dostluğunun və qardaşlığının, siyasi iradəsinin və

qətiyyətinin münasibətlərin hazırkı yüksək səviyyədə olmasını təmin etdiyi bildirilib.

Görüşdə ölkələrimiz arasında qardaşlıq münasibətlərinin daha da genişləndirilməsinə parlamentlərin verdiyi töhfələr də yüksək qiymətləndirilib. Vurğulanıb ki, qanunverici orqanlarımız arasında əməkdaşlıq qardaş xalqlarımızın bir-birinə daha da yaxınlaşmasına, orta q dəyərlərimizin gələcək nəsillərə ötürülməsinə xidmət edir və ölkələrimiz arasındakı müttəfiqlik ruhuna uyğundur. Parlamentlərimizin həm iktərəfli, həm də üçtərəfli formatlarda əməkdaşlıq etdiyi, o cümlədən beynəlxalq parlament təşkilatlarında birgə fəaliyyət göstərdikləri diqqətə çatdırılıb.

Söhbət zamanı parlamentlərimizin, dostluq qruplarının, həmçinin parlament komitələrinin əməkdaşlığının daha da genişləndirilməsi ilə bağlı məsələlər də nəzərdən keçirilib.

Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarova və Türkiyə Böyük Millət Məclisinin

bütün sahələrdə hərtərəfli inkişaf etdiyini, böyük nailiyyətlər qazandığını, artıq qlobal miqyasda gedən proseslərə təsir göstərdiyini, sülhə və sabitliyə töhfə verdiyini deyib.

Bildirilib ki, prezidentlər İlham Əliyevin və Rəcəb Tayyib Ərdoğanın siyasi iradəsi, qətiyyəti və birgə sözləri sayəsində bu münasibətlər özünün ən yüksək zirvəsinə - müttəfiqlik səviyyəsinə yüksəlib.

Sahibə Qafarova diqqətə çatdırıb ki, qanunverici orqanlarımız arasında əlaqələr həzrətdə çox yüksək səviyyədədir

və müttəfiqlik ruhuna uyğun olaraq bütün istiqamətlər üzrə genişlənməkdədir. Parlament sədrləri qarşılıqlı səfərlərlə yanaşı, beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində də görüşür və müzakirələr aparırlar. Dostluq qrupları sıx dialoq içərisindədir.

İktərəfli əməkdaşlıqla yanaşı, Azərbaycan-Türkiyə-Gürcüstan, Azərbaycan-Türkiyə-Pakistan kimi uğurlu üçtərəfli əməkdaşlıq formatlarının da mövcud olduğu qeyd edilib. Diqqətə çatdırılıb ki, beynəlxalq platformalarda, parlament təşkilatlarında qarşılıqlı dəstək yüksək səviyyədədir. Parlamentlərimiz də Türk dünyasının daha da sıx birləşməsi məsələsində özərimizə düşən vəzifələri yerinə yetirməyə çalışır.

Qeyd edək ki, Azərbaycan-Türkiyə parlamentlərarası əlaqələr üzrə işçi qrupunun üzvləri Ankarada Türkiyə Böyük Millət Məclisinin Azərbaycanla dostluq qrupunun üzvləri ilə də görüşüblər.

Nardar BAYRAMLI

Büdcə zərfinin əsas parametrləri

Növbəti ildə sosial-iqtisadi məqsədlər üçün 41 milyard manatdan çox vəsait yönəldiləcək

Məlum olduğu kimi Milli Məclisin plenar iclasında “2025-ci ilin dövlət büdcəsi” haqqında qanun layihəsi və büdcə zərfinə daxil olan sənədlər təsdiq edilib. Büdcə layihəsi və zərfe daxil olan bütün sənədlər növbəti il və ortamüddətli dövr üçün əsas çağırışlar nəzərə alınmaqla müəyyən edilib. Belə ki, “2022-2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiya”sında nəzərdə tutulan tədbirlərin həyata keçirilməsi, Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun bərpası, yenidənqurulması, ölkə iqtisadiyyatına reinteqrasiyası və ərəzilərə Böyük Qayıdışın təmin edilməsi, ölkənin hərbi-müdafiə qabiliyyətinin və təhlükəsizliyinin gücləndirilməsi büdcə siyasətinin başlıca məzmununu təşkil edir. Habelə, əhəlinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi və rifah halının yaxşılaşdırılması üçün əlavə sosial dəstək paketi, dayanıqlı iqtisadi artımın dəstəklənməsi, makroiqtisadi sabitliyin və büdcə dayanıqlığının təmin olunması 2025-ci il büdcə zərfinin əsas parametrləridir.

Adambaşına düşən ÜDM 7412 dollar...

Növbəti ilin dövlət və icmal büdcələrinin tərtibi ssenariləri İqtisadiyyat Nazirliyi tərəfindən təqdim olunmuş baza proqnozu əsasında təsdiqlənib. 2025-ci ildə ÜDM-in nominal həcmi 129,2 milyard manat, qeyri-neft qaz sektorunda ÜDM-in nominal həcmi isə 92,2 milyard manat proqnozlaşdırılıb. Növbəti ildə adambaşına düşən ÜDM-in 7412 dollar, 2028-ci

son tarixə olan proqnozu nəzərə alınmaqla cari hesab profisitinin ÜDM-ə nisbətinin orta hesabla 3 faiz ətrafında olacağı proqnozlaşdırılır. Bu çərçivə üzrə büdcədə ümumi daxili məhsulun artım tempi 3,5 faiz, qeyri-neft sektoru üzrə ümumi daxili məhsulun artım tempi 4,9 faiz, orta illik inflyasiya 4,6 faiz, xam neftin bir barelinin orta illik ixrac qiyməti büdcə hesablamaları üçün 70 dollar, təbii qazın min kubmetrinin orta illik ix-

Əsas xərc hədəfi - hərbi təhlükəsizlik, azad ərəzilərdə quruculuq

Gələn il büdcə gəlirləri 38 milyard 316 milyon manat təsdiq olunub ki, bu da cari ildə düürləşdirilmiş büdcənin gəlirləri ilə nisbətə təxminən 1 milyard manat çoxdur. Büdcə gəlirlərinin 18 milyard 773 milyon manatı neft-qaz sektorunun, 19 milyard 543 milyon manatı qeyri-neft-qaz sektorunun payına düşəcək. Qeyri-neft gəlirləri büdcədə 51 faizə yaxın olmaqla yenə də üstünlük təşkil edəcək. Dövlət büdcəsinin xərcləri 41 milyard 368 milyon manat məbləğində təsdiqlənib ki, bu rəqəm 2024-cü ilin yenidən baxılmış büdcəsinə nisbətən 1 milyard 625 milyon manat və yaxud 4,1 faiz çoxdur. Bu, müstəqil Azərbaycanın tarixində ən böyük

Büdcənin xərc prioriteti kimi ilk yeri müdafiə və təhlükəsizlik istiqaməti tutur. Müdafiə və təhlükəsizlik xərclərinin məbləği 8 milyard 396,3 milyon manat olmaqla cəmi xərclərin 20 faizini təşkil edəcək. Büdcə xərclərində ikinci başlıca istiqamət isə Böyük Qayıdışa dair I Dövlət Proqramının icrası çərçivəsində nəzərdə tutulan tədbirlərin maliyyələşdirilməsidir. Həmin məqsədlərə uyğun olaraq, işğaldan azad olunmuş ərəzilərə Böyük Qayıdışın təmin edilməsi üçün şəhər və kəndlərin yenidən qurulması və bərpası, müasir infrastrukturların yaradılması, o cümlədən elektrik enerjisi, təbii qaz, su, rabitə, yol, təhsil, səhiyyə, mədəniyyət,

Növbəti ildə adambaşına düşən ÜDM-in 7412 dollar, 2028-ci ilin sonuna isə 8522 dollar təşkil edəcəyi ehtimal olunur. 2025-ci ildə tədiyə balansının cari hesabının profisitinin ÜDM-ə nisbəti 5,6 faiz həcmində, 2025-2028-ci illərdə isə neft-qaz hasilatının son tarixə olan proqnozu nəzərə alınmaqla cari hesab profisitinin ÜDM-ə nisbətinin orta hesabla 3 faiz ətrafında olacağı proqnozlaşdırılır

ilin sonuna isə 8522 dollar təşkil edəcəyi ehtimal olunur. 2025-ci ildə tədiyə balansının cari hesabının profisitinin ÜDM-ə nisbəti 5,6 faiz həcmində, 2025-2028-ci illərdə isə neft-qaz hasilatının

rac qiyməti isə 242 dollar, manatın məzənnəsi isə 1 dollar - 1,7 manat səviyyəsində müəyyənləşib.

büdcə zərfi deməkdir. Faktiki olaraq yeni ilin büdcəsinin maliyyə portfelini ümumi daxili məhsulun (ÜDM) üçdə birinə bərabər olacaq.

abidələrin bərpası və yenidən qurulması, yaşayış evlərinin tikintisi və s. tədbirlərin maliyyə təminatı üçün 4 milyard manat vəsait nəzərdə tutulub.

2 milyondan artıq vətəndaşı əhatə edən sosial paket

Növbəti ilin mühüm sosial sənədlərindən biri də “2025-ci il üçün yaşayış minimumu haqqında” qanun layihəsidir. Sənədə əsasən, 2025-ci il üçün yaşayış minimumu ölkə üzrə 285 manat olmaqla 15 manat artacaq. “2025-ci il üçün ehtiyac meyarının həddi haqqında” qanun layihəsinə əsasən, ehtiyac meyarının həddi 285

məbləğində müəyyən edilib. Yəni, yaşayış minimumu və ehtiyac meyarının həddi bərabər məbləğdə 285 manata çatacaq. Ehtiyac meyarının 285 manata çatdırılması sayəsində ünvanlı sosial yardımın aylıq məbləğinin də yüksəlməsi və əhatəsinin genişlənməsi üçün hüquqi əsaslar yaradılacaq. Hazırda bir ailəyə ödənilən ünvanlı dövlət sosial yardımının orta məbləği təxminən 480 manat təşkil edir. Bu o deməkdir ki, gələn il bu yardımın məbləği

büdcənin əsas xərc istiqamətlərindən biri əhəlinin sosial müdafiəsi və sosial təminatı olacaq. Şəhid ailələrinə, qazilərə diqqət və qayğı dövlət siyasətinin prioritetləri sırasında qalmaqda davam edəcək. Bütövlükdə, bütün istiqamətlər üzrə sosial yönümlü xərclər dövlət büdcəsi xərclərinin 41-42 faizini təşkil edir. 2025-ci ildə əməkhaqqı və sosial ödənişlərdə yeni artımlar 2 milyondan artıq vətəndaşı əhatə edəcək.

ELBRUS CƏFƏRLİ

Büdcənin xərc prioriteti kimi ilk yeri müdafiə və təhlükəsizlik istiqaməti tutur. Müdafiə və təhlükəsizlik xərclərinin məbləği 8 milyard 396,3 milyon manat olmaqla cəmi xərclərin 20 faizini təşkil edəcək. Büdcə xərclərində ikinci başlıca istiqamət isə Böyük Qayıdışa dair I Dövlət Proqramının icrası çərçivəsində nəzərdə tutulan tədbirlərin maliyyələşdirilməsidir

İstehsal və ixracın artırılması naminə

2025-ci ildən aqrar sahəyə verilən subsidiyaların əhatəsi genişləndiriləcək

Prezident İlham Əliyevin imzaladığı müvafiq fərmana əsasən, “Aqrar sahədə yeni subsidiya mexanizminin yaradılması haqqında” sənədə dəyişikliklər edilib. Fərmana

əsasən, aqrar sahədə subsidiyalaşmanın yeni sahələri müəyyən edilib, əlavə subsidiya məbləğləri təyin olunub. Növbəti ildən dincə qoyulmuş torpaq sahələrinə görə də,

subsidiya veriləcək. Belə ki, fermerlər əkin subsidiyası üçün müraciət etdiyi torpaqlarda kənd təsərrüfatı bitkilərinin Aqrar Subsidiya Şurasının müəyyən etdiyi dövr ər-

zində ardıcıl olaraq becərilməsindən sonra həmin torpaqların münbitliyinin bərpası və əlaq otlarının azaldılması məqsədilə 1 il müddətinə dincə qoyulan sahənin hər hektarına

görə subsidiya alacaq. Bundan başqa, 10 hektar və daha çox torpaq sahəsində şuranın təsdiq etdiyi siyahıya daxil edilmiş sığortalanmalı olan bitkinin becərilməsinə görə

əkin subsidiyasının sığortanı müqaviləsi bağlandıqdan sonra verilməsi tələbi 2030-cu il yanvarın 1-nə qədər qüvvədə olacaq.

Giləmeyvə bağlarına yeni subsidiyalar

Heyvandarlığın inkişaf etdirilməsi məqsədilə də subsidiyalaşmada yeni əmsallar tətbiq ediləcək. Yeni ildə bağçılıq sahələrinin subsidiyalaşdırılmasına da xüsusi diqqət yönəldiləcək. Giləmeyvəçiliyin inkişaf etdirilməsi dövlət tərəfindən dəstəklənməklə, giləmeyvə istehsalı subsidiyalaşdırılacaq. Növbəti ildə ilk dəfə olaraq intensiv qaragilə bağlarının salınmasına görə dövlət tərəfindən subsidiyalar ayrılacaq. Aqrar Subsidiya Şurasının qərarına əsasən, Şirvan-Salyan, Dağlıq Şirvan, Abşeron-Xızı və Lənkəran-Astara iqtisadi rayonlarında salınmış intensiv qaragilə bağının hər hektarına görə fermerlərə 15000 manat birdəfəlik əkin subsidiyası ödəniləcək. Bu subsidiya mexanizmi hər hektarda ən azı 3400 tingin əkiləndiyi, damcı suvarma sistemi ilə təmin olunmuş bağlara şamil olunur.

İstənilən bölgəsində salınmış intensiv moruq bağları üzrə hər hektara görə fermerlərə 3200 manat birdəfəlik əkin subsidiyası veriləcək. Subsidiya hər hektarda ən azı 4700 tingin əkiləndiyi, damcı sulama sistemi ilə təchiz olunmuş intensiv moruq bağlarına şamil ediləcək. Qeyd olunan şərtlərə uyğun gəlməyən intensiv moruq bağlarına görə isə suvarma sistemindən asılı olaraq iki fərqli subsidiyanın verilməsi nəzərdə tutulub. Birdəfəlik əkin subsidiyası üçün müəyyən olunmuş şərtlərə uyğun gəlməyən,

fermerlərə 310 manat, müasir suvarma sistemi ilə təchiz olunmamış intensiv moruq bağları üzrə isə fermerlərə 250 manat subsidiya veriləcək. Intensiv giləmeyvə bağlarının salınmasını dəstəkləməkdə məqsəd ixrac potensialı yüksək məhsul istehsalına nail olmaq, fermerlərin gəlirlərini artırmaq, su və torpaq resurslarından daha səmərəli istifadəyə nail olmaqdır.

Armud və kivi bağları salanlar üçün müjdə

bağlarına birdəfəlik əkin subsidiyasının Quba-Xaçmaz, Şəki-Zaqatala, Dağlıq Şirvan və Qarabağ iqtisadi rayonlarında dəniz səviyyəsindən 250 metrdən hündür ərazilərdə, ən azı 3 hektar sahədə salınacaq bağlara verilməsi nəzərdə tutulur. Bu kateqoriyadan olan armud bağları müasir suvarma sistemləri ilə təchiz olunmalı, hər hektarda ən azı 2450 sertifikatlı ting əkiləlidir. Qeyd olunan tarixlərdə salınan, lakin yuxarıda

800 manat əkin subsidiyası verilməsi nəzərdə tutulur.

Digər subsidiyalaşma intensiv üsulla kivi bağlarının salınmasının stimullaşdırılmasıdır. Lənkəran, Astara, Masallı rayonlarında, eyni zamanda Lerik rayonunun dəniz səviyyəsindən 300 metr yüksəklikdən aşağıda yerləşən ərazilərdə intensiv kivi bağları salan fermerlərə hər hektara görə 9600 manat əkin subsidiyası veriləcək. Bu subsidiya damcı suvarma sistemi ilə təchiz edilmiş və hər hektarda ən azı 650 tingin əkiləndiyi kivi bağlarına şamil olunacaq. Ümumilikdə, Azərbaycanda aqrar sahədə subsidiya mexanizmi daha da təkmilləşdirilərək əhatə dairəsi genişləndiriləcək, eyni zamanda, ictimaiyyətə təmin olunacaq.

ELBRUS

Yeni dövlət rüsumları...

Rüsumlar biznes və bir sıra təsərrüfat sahələrində səmərəliliyin artırılması məqsədi daşıyır

“Dövlət rüsumu” haqqında qanuna növbəti dəyişikliklərin edilməsi nəzərdə tutulur. Milli Məclisin iclasının gündəliyinə daxil edilmiş dəyişikliklər layihəsi

həsinə əsasən, yeni dövlət rüsumları müəyyənəlsin. Onlardan biri rüsumsuz ticarət mağazasının (RTM) yaradılmasına icazənin verilməsinə

görə, 100 manat cərimənin tətbiqi ilə bağlıdır. Qeyd edək ki, rüsumsuz ticarət mağazası (Duty Free Shop) mallardan gömrük rüsumları, vergilər alın-

madan və onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən Azərbaycanın gömrük ərazisində (beynəlxalq hava və dəniz limanları və digər yerlər)

gömrük nəzarəti altında satılmasından ibarət gömrük rejimidir. Bu rejim altında yerləşdirilən mallar bilavasitə RTM-lərdə satılır. RTM-lər gömrük

rejimi altında yerləşdirilmiş malların yalnız Azərbaycan ərazisindən kənara çıxan fiziki şəxslər üçün pərakəndə satışını həyata keçirir.

“Duty Free Shop”lar icazə üçün 100 manat ödəyəcək

Rüsumsuz ticarət mağazalarının yaradılması və onların fəaliyyətinin tənzimlənməsi Nazirlər Kabinetinin müvafiq qərarı və Gömrük Məcəlləsi ilə tənzimlənir. Bu cür mağazalar idxal gömrük rüsumları və vergilərləndirilmədən, ticarət siyasəti tədbirləri tətbiq edilmədən xüsusi gömrük proseduru altında yerləşdirilmiş və şəxsi istifadə üçün nəzərdə tutulan malların satış obyektidir. Mağazanın ərazisi (ticarət zalları, köməkçi otaq-

lar və anbarlar) gömrük nəzarəti zonası hesab edilir və həmin ərazidə yerləşdirilən mallar gömrük nəzarəti altında olur. Mağazanın fəaliyyətinə nəzarət onların yaradıldığı ərazi üzrə gömrük orqanı tərəfindən həyata keçirilir. Mağazanın yaradılmasına icazə Dövlət Gömrük Komitəsi tərəfindən verilir. Həmin şəxslərin VÖEN-i, xüsusi bank

hesabı, mağazanın yerləşdiyi yer barədə reyestr məlumatları olmalıdır. Mağazanın yaradılmasına icazənin verilməsi üçün zəruri olan sənədlərin və ya məlumatların Elektron Hökumət İnformasiya Sistemində əks etdirilməsi vacibdir. Son illərdə uçot və vergi nəzarəti tədbirlərinə uyğun olaraq, rüsumsuz ticarət mağazalarına nəzarətin təşkilində gömrük orqanları ilə bərabər, vergi orqanlarının iştirakı da təmin edilib. Bu sahədə indiyədək rüsumların tətbiqinin olmaması uçotla bağlı bir sıra problemlər yaranırdı. Ona görə də, yeni rüsum bu sahədə fəaliyyəti tənzimləyəcək və əlavə yığımlara səbəb olacaq

radırdı. Ona görə də, yeni rüsum bu sahədə fəaliyyəti tənzimləyəcək və əlavə yığımlara səbəb olacaq.

müəyyən olunub. Ancaq həmin icazəyə görə, indiyədək heç bir ödəniş və rüsum olmayıb. Yeni dəyişikliklə bu sahələrdə rüsumlaşdırılıb. Belə ki, elektrik stansiyalarında 500 kilovatt, digər stansiyalarda 150 kilovattdan çox

2025-ci il yanvarın 1-dən tətbiq ediləcək başqa bir rüsum sənaye parkının, sənaye məhəlləsinin və aqroparkın rezidentinin qeydiyyatdan keçməsinin verilməsinə görə, 70 manatın ödənilməsi ilə bağlıdır. Sənaye parkı və məhəllələrinin, aqroparkların rezidentləri qeydiyyatdan keçmək üçün təqdim etdiyi ərizəyə və ona əlavə edilən sənədlərə uyğun olaraq qeydiyyat şəhadətnaməsi əldə edirlər. Bu, sahibkarlıq və biznes fəaliyyətinin növü kimi təsnifatlaşdırılıb. Həmin şəhadətnamə Dövlət Xidmətləri Portalında qeydiyyatdan keçməklə əldə edilir, yəni ildən bu xidmətdən qeydiyyat üçün 70 manat ödənilməlidir. Eləcə də, texnologiyalar parkının və biznes inkubatorunun üzvləri də qeydiyyat şəhadətnaməsinin verilməsinə görə, 70 manat ödəyəcəklər. “İxrac nəzarəti haqqında” qanuna əsasən,

Sənaye parkı, məhəlləsi və aqroparkın rezidentləri üçün...

ixrac nəzarətinə düşən malların və xidmətlərin ixracı, idxalı və tranziti üçün icazələrə görə isə 100 manat rüsum müəyyənəlsin. Yaxud da, ixrac məqsədli neft-qaz fəaliyyətinə xüsusi iqtisadi rejimin tətbiqi haqqında şəhadətnamənin verilməsi üçün 100 manat rüsum ödəniləcək.

“Dövlət rüsumu” haqqında qanuna təklif edilən dəyişikliklərə əsasən, həmçinin qazın istehsalına və emalına icazə üçün 200 manat, qazın nəqlinə görə, 150 manat, qazın paylanmasına icazənin verilməsi üçün 50 manat, sənaye qaz qurğusunun istismarına icazənin verilməsi üçün 100 manat, neft və qaz yataqlarının kəşfiyyatına, işlənməsinə və hasilatına icazənin verilməsi üçün 150 manat rüsum müəyyən ediləcək.

Ümumilikdə, bütün rüsumlar qeyd edilən biznes və fəaliyyət, təsərrüfat sahələrinin inkişafına yönəldilməklə, bu strukturlarda səmərəliliyin artırılması məqsədi daşıyır.

ELBRUS

Son illərdə uçot və vergi nəzarəti tədbirlərinə uyğun olaraq, rüsumsuz ticarət mağazalarına nəzarətin təşkilində gömrük orqanları ilə bərabər, vergi orqanlarının iştirakı da təmin edilib. Bu sahədə indiyədək rüsumların tətbiqinin olmaması uçotla bağlı bir sıra problemlər yaranırdı. Ona görə də, yeni rüsum bu sahədə fəaliyyəti tənzimləyəcək və əlavə yığımlara səbəb olacaq

“Dövlət rüsumu” haqqında qanuna təklif edilən digər dəyişikliklər su elektrik stansiyalarında

stansiyalarında irəli gələn mü-

Normadan artıq elektrik enerjisi istehsalına görə...

yaları və biokütlədən alınan qaz və ya digər yanacaq növü vasitəsilə elektrik və istilik enerjisi istehsal edən

yalarda verilən icazələrə görə rüsumlarla bağlıdır. Bu dəyişikliklər isə “Elektroenergetika haqqında” qanun-

vafiq tələblərə əsaslanır. Həmin qanunda müxtəlif fiziki və hüquqi şəxslər üçün elektrik enerjisi istehsalı fəaliyyətinə icazələrin hədləri

elektrik enerjisi istehsalına görə icazənin verilməsi üçün 150 manat rüsum tələb olunacaq.

“Diplomatiya Könüllüləri” ...

Hüquqi dövlət quruculuğunda vətəndaş cəmiyyətinin varlığı ən mühüm amillərdən biridir. Bu cəmiyyət dövlətlə sıx, qarşılıqlı əlaqədə olur, hətta bütün sahələrdə onun dəstəyinə arxalanır. Bir məqamı xüsusilə vurğulamaq lazımdır: Hüquqi dövlət quruculuğu prosesində diplomatiya amili əsas meyarlardan biri hesab olunur. Belə ki, inkişaf etmiş bütün ölkələrdə gənc diplomatların yetişdirilməsi, bacarıqlarının artırılması üçün onlarla işgüzar əlaqələrin qurulması, özünü-təqdim, diplomatik protokol,

effektiv yazı və digər əhəmiyyətli mövzular üzrə praktiki təlimlər keçirilir. Qeyd edək ki, ölkəmizdə də gənc diplomatlar üçün mütəmadi olaraq Azərbaycanın diplomatiya tarixi, daxili və xarici siyasət kimi mövzuları əhatə edən mühüm təlimlər, görüş-

lər keçirilir. Yeri gəlmişkən, dünən Milli Məclisin Beynəlxalq münasibətlər və parlamentlararası əlaqələr komitəsinin sədri Səməd Seyidov

Milli Məclisdə görüş keçirildi

lər keçirilir. Yeri gəlmişkən, dünən Milli Məclisin Beynəlxalq münasibətlər və parlamentlararası əlaqələr komitəsinin sədri Səməd Seyidov

və komitə üzvləri Xarici İşlər Nazirliyinin “Diplomatiya Könüllüləri” qrupu ilə görüşüblər. Görüşdə çıxış edən komitə sədri Səməd Seyidov

Azərbaycanın əldə etdiyi uğurlar və bu nailiyyətlərin qorunub inkişaf etdirilməsində gənclərin rolu barədə fikirlərini bölüşüb.

Gənclərimiz daha fəal olmalıdır

S.Seyidov ərazi bütövlüyümüzün təmin edilməsi ilə ölkəmizin yeni mərhələyə qədəm qoyduğunu vurğulayaraq deyib ki, bu, böyük nəmətdir və bunu qorumaq, inkişaf etdirmək vətəndaş cəmiyyətinin, xüsusilə, gənclərin üzərinə düşür. Komitə sədri həmçinin Azərbaycan diplomatiyasının əldə etdiyi nailiyyətlərə diqqət cəmlərək bildirib ki, bu, gələcəkdə gənclər tərəfindən uğurla davam etdirilməlidir. O, gəncləri daha fəal olmağa, ölkənin inkişafı üçün verilən imkanlardan maksimum yararlanmağa çağırıb.

Komitə sədri Prezident

İlham Əliyevin ölkənin qarşısında dayanan məsələlərə bağlı verdiyi mesajların əhəmiyyətini vurğulayaraq, gənclərin bu istiqamətdə fəal iştirakı üçün geniş imkanların yaradıldığını qeyd edib.

2019-cu ildən etibarən...

Görüşdə çıxış edən Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat xidməti idarəsinin rəis müavini Vəlif Əliyev bildirib ki, “Diplomatiya

ildən fəaliyyət göstərir və artıq 5 ildir uğurla davam edir. Bu proqram çərçivəsində nazirlikdə 250-dən çox gənc təcrübə keçib. Proqramın seçim prosesi kifayət qədər rəqəbətlə şəraitdə keçir və hər il böyük maraq doğurur.

O, qeyd edib ki, 2024-cü il üzrə seçim prosesinə 300-ə yaxın namizəd müraciət edib. İlk mərhələdə meyarlara uyğun olaraq 140 nəfər seçilib. Daha sonra bu namizədlər Xarici İşlər Nazirliyinin struktur bölmələrinin nümayəndələrindən ibarət komissiya tərəfindən müsahibədən keçirilib. Nəticədə 60 nəfər proqramda iştirak hüququ qazanıb və hazırda onlar nazirliyin müxtəlif bölmələrində təcrübə keçirlər. Altı ay davam edəcək bu proqram oktyabrda başlayıb və fevralda yekunlaşacaq. Bu müddət ərzində iştirakçılar həm

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

Məqalə “Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi”nin maliyyə dəstəyi ilə “Vətəndaş cəmiyyəti, hüquqi dövlət quruculuğu” istiqaməti üzrə hazırlanmışdır

nəzəri, həm də praktiki biliklər qazanır, müxtəlif təlimlərdə iştirak edirlər. Proqram çərçivəsində aidiyyəti dövlət qurumlarına və strateji obyektlərə səfərlər təşkil olunur.

Könüllülər müxtəlif dövlət qurumlarında...

Milli Məclisin Beynəlxalq münasibətlər və parlamentlararası əlaqələr komitəsinin sədr müavini Nigar Arpadarai, deputatlar Sevinc Fətəliyeva, Asim Mollazadə, Rizvan Nəbiyev, Qaya Məmmədov, Zaur Şükürov və Ramid Namazov

çıxış edərək, gənc diplomatlarla bu cür görüşlərin keçirilməsinin əhəmiyyətindən danışdı. Bildirilib ki, son illərdə Azərbaycanda könüllülük hərəkatı geniş vüsət alıb və müxtəlif sahələrdə böyük əhəmiyyət qazanıb. Könüllülər ar-

tıq bir çox dövlət qurumlarının fəaliyyətində fəal iştirak edir və müxtəlif tədbirlərdə mühüm rol oynayırlar. Gələcəyin diplomatları, deputatları və qərar verən liderləri olan gənclərin bu prosesdə iştirakı xüsusi önəm kəsb edir.

Könüllüləri” proqramı 2019-cu

Diplomatiyamızın parlaq dövrü...

Diqqətə çatdırılıb ki, Azərbaycan üçün son illər diplomatiya sahəsində parlaq bir dövr olub. Ölkəmiz COP29-a ev sahibliyi etməklə yanaşı, beynəlxalq arenada öz mövqeyini gücləndirib.

Eyni zamanda, bildirilib ki, 44 günlük Vətən müharibəsində ölkəmiz ədaləti bərpa etdi və hazırda regionda mövqelərimiz daha güclənib. Lakin mübarizə hələ də davam edir və Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin dünya-

ya çatdırılması istiqamətində parlamentin, diplomatların, ümumilikdə vətəndaş cəmiyyətinin üzərinə böyük yük düşür. Görüş sual-cavab formatında davam edib.

Yeganə BAYRAMOVA

Fransa Ukraynaya qoşun göndərir?

Üç ilə yaxındır ki, davam edən Rusiya-Ukrayna müharibəsi son zamanlar daha da şiddətlənib. Döyüşlərdə Rusiya ordusunun üstünlüyünün artması Ukraynaya hərbi yar-

dımların da çoxalması ilə bağlı yeni təşəbbüsləri meydana çıxarmaqdadır. Müharibə başlayandan rəsmi Kiyevə milyardlarla dollar hərbi yardım edilsə də, rus qoşunları-

nın irəliləməsinin qarşısını almaq mümkün deyil. Ona görə də mövcud şəraitdə NATO əlavə yardımlar etmək istəyir. Hələ bu ilin fevral ayında Fransa Prezidenti Emma-

nuel Makron NATO-ya üzv olan ölkələrin rəsmilərinin Parisdə keçirilən toplantısında alyans ölkələrini Ukraynaya qoşun göndərməyə çağırırdı. Makron demişdi ki, Rusi-

ya ordusunun Ukrayna cəbhəsində uğur əldə etməsi Avropanın təhlükəsizliyinə ciddi təhdiddir, buna görə də Rusiyanın Ukraynada qələbə qazanmasına imkan vermək ol-

maz. O zaman alyansın bəzi üzvləri, xüsusilə Macarıstan, Almaniya, Çexiya, Böyük Britaniya, İtaliya və Yunanıstan Makronun təklifini qəbul etmədilər.

Zelenski və Makron Ukraynaya hərbi briqada göndərilməsini müzakirə edib

Amma bu məsələ yenidən gündəmə gəlib. Belə ki, bugünlərdə Brüsselə səfəri zamanı Ukrayna Prezidenti Volodimir Zelenski Fransa Prezidenti Emmanuel Makronla görüşüb. Görüşdə Ukraynanın müdafiə potensialının gücləndirilməsi əsas müzakirə mövzusu olub. Onlar Ukraynada xarici qoşunların yerləşdirilməsini də müzakirə ediblər. Bununla bağlı Zelenski teleqram kanalında bildirib: “Fransa Prezidenti Emmanuel Makronla məhsuldar görüş keçirdim. Rusiya təcavüzündən müdafiədə Ukraynanın mövqelərinin daha da möhkəmləndirilməsi üçün əsas prioritetləri təbətək müzakirə etdik”. Dövlət başçısı əsas vəzifənin hava hücumundan müdafiə imkanlarının gücləndirilməsi olduğunu qeyd edib. “Fransanın ordumuz üçün bir briqadanı hazırlamasına görə təşəkkür etdim, bu əməkdaşlığı davam etdirmək və daha bir briqada hazırlamaq barədə razılığa

gəldik”, - deyə Zelenski vurğulayıb. O, digər ölkələrin də “bu sözlərə qoşulacağına və əlavə Ukrayna briqadalarının komplektləşdir-

rilməsinə öz töhfələrini verəcəklərinə” ümid etdiyini bildirib.

Prezidentin sözlərinə görə, sülh üçün “etibarlı zəmanələrə ehtiyac var”. Zelenski Makronun “Ukraynada vəziyyətin sabitləşməsinə və sülhə doğru irəliləməyə kömək etmək üçün xarici qüvvələrin” iştirakını nəzərdə tutan təşəbbüsü üzərində işin davam etdiyini vurğulayıb.

Zelenski Trampa onun adından danışmaq mandatı verməyib

Xatırladaq ki, bu ilin may ayında Makron Fransanın Ukrayna 3-cü Piyada Alayının əsgərlərini göndərdiyini açıqlamışdı. İddiaya görə, fransız hərbiçilər 54-cü Mexanikləşdirilmiş Briqadanın şəxsi heyətinə dəstək məqsədilə göndərilib. İndiki müzakirələr də Makronun Ukrayna-ya əlavə qüvvə göndərmək istəyinin göstəricisidir. Görünür, ABŞ-ın yeni dövlət başçısı Do-

görüldən sonra bu suala cavab verə biləcəyini açıqlayıb: “Rusiyanın nəzarətində olan ərazilərdə bir salamat bina yoxdur. İnsanlar ora qayıtmayacaq”.

Təsədüfi deyil ki, Zelenski D.Trampa onun adından danışmaq mandatı vermədiyini açıqlayıb. Ukrayna lideri “Le Parisien” nəşrinə müsahibəsində regionda baş verənlərdən məhz Kreml rəhbərinin məsuliyyət daşıdığını, eləcə də ölkəsinin nə

şəsini 24 saata həll edəcəyi barədə fikirlərini şərh edib: “Mən qətiyyətlə bəyan edirəm ki, dünyanın heç bir lideri Vladimir Putinlə Ukraynanın adından danışqlar apara bilməz. Biz heç kimə belə bir mandat verməmişik.

Müharibənin qurbanı bizik, bizim ölkəmizdir. İndi kimlərsə bizə necə yaşamağı öyrətməsi ədalətsizlik olardı. Fransızlar da, italyanlar da, amerikalılar da məhz öz ölkələrində bunu edə bilər”.

NATO Baş katibinin Kiyevə təklifi

şərtlərinin indidən yaranılmasının vacibliyini vurğulayıb. Baş katib bildirib ki, Ukrayna sülh danışıqlarına qərar verdiyi zaman ən əlverişli mövqədə olmalıdır: “Bunun üçün hava hücumundan müdafiə sistemləri və tədarük edə biləcəyimiz digər silahların çatdırılması üçün bütün lazımı addımları atmalıyıq”. Rutte, həmçinin Ukrayna iqtisadiyyatının indiki vəziyyətdə və sülh əldə edildikdən sonra dəstəklənməsinin zəruriliyini söyləyib.

Rusiyanın mövqeyinə gəlincə, rəsmi Moskva hesab edir ki, Qərbin Ukraynaya silah tədarükünün münafiqəsinin həllini çətinləşdirdiyini və NATO ölkələrinin birbaşa münafiqəyə cəlb olunduğunu bildirir. Fransanın Kiyevə hərbiçilərinin göndərilməsi isə tərəflər arasında gerginliyi daha da artıracaq.

N.BAYRAMLI

nald Trampın müharibəni dayandıracağı barədə bəyanatı Zelenskini Avropadakı tərəfdaşları ilə belə bir addım atmağa sövq edib. Çünki Tramp fikirlərində Ukraynanın ərazi bütövlüyünün bərpasından deyil, sadəcə müharibənin dayandırılmasının vacibliyindən bəhs edir. Tramp Ukraynanı Rusiyaya ərazi güzəştə gətirib-gətməməli olması ilə bağlı suala cavab verməyə hazır olmadığını bəyan edib. O, yalnız Rusiya və Ukrayna prezidentləri ilə

Rusiyanın, nə də Putinin qarşısında zəif olmadığını vurğulayıb. Ukrayna prezidentinin toxunduğu növbəti məsələ Ukraynanın NATO və Avropa İttifaqına üzvlüyü ilə əlaqəli olub: “Deyirlər, bu, gələcəkdə baş verəcək, lakin nə vaxt? İndiki şərtlər daxilində Vladimir Putinlə danışıqlara getmək ona əlavə üstünlüklər qazandıracaq. Məsələn, o, Avropada yaşanan hadisələrlə bağlı qərar vermək istəyəcək”.

Zelenski, eyni zamanda Donald Trampın seçki kampaniyası zamanı Rusiya-Ukrayna münaqi-

Bu açıqlamadan belə nəticə hasil olur ki, Zelenski Trampın onun yerinə Putinlə dialoqa getməsinin əleyhinədir. Kiyev sülh masasının ələlinin güclü olması istəyir. Bunun üçün Rusiyaya təzyiqləri artırmağa çağırır.

NATO-nun Baş katibi Mark Rutte isə Brüsseldə Zelenski ilə keçirdiyi mətbuat konfransında Kiyev üçün gələcəkdə baş tutan biləcəklər sülh danışıqlarının

“Yeni Azərbaycan” qəzetinə abunə olmaq istəyənlər aşağıdakı yayım şirkətləri ilə əlaqə saxlaya bilərlər:

“Azərpoçt” MMC PDM- 0125984955, 0552004544 F.Ş.Ruhid Hüseynov - 0124349301, 0505357898
“Azərmtəbuaatyayımı” ASC - 0124411991, “Ziya LTD” MMC - 0124977696, 0503067744
“Soma” MMC - 0125940252, 0503336969
“PressInform” MMC - 0703400100, 0504560835
“Qaya” MMC - 0125667780, 0502352343
“Qasid” MMC - 0124931406, 0124938343

6 aylıq abunə - 79,20 AZN
12 aylıq abunə - 158,40 AZN

Beynəlxalq İnsan Həmrəyliyi Günüdür

Həmrəylikdə ideoloji faktorlar

Sosioloqların qənaətinə görə, sosial həmrəylik növü cəmiyyətin tipləri ilə tənzimlənir. Hər cəmiyyətə uyğun həmrəylik modeli ola bilər. Deməli, həmrəylik tarixi xarakterlidir - hər tarixi məqam üçün müvafiq birlik forması tapmaq lazımdır. Buna nail olmadıqda yaxşı birlik modeli belə cəmiyyəti çətin vəziyyətlərə sala bilər. Mütəxəssislərin fikrinə əsasən, orqanik həmrəylik müasir cəmiyyətlərdə olur

və insanların qarşılıqlı asılılığından qaynaqlanır. Burada fərdlərin bir-birinə etimadı prinsipial rol oynayır.

Deməli, müasir cəmiyyətlərdə həmrəyliyi təmin etmək üçün xüsusi birləşdirici mexanizmlər olmalıdır. O, əsas olaraq uyğun ideoloji konseptlə bağlı olur. İdeologiya başqa faktorlarla yanaşı, etnosun dünyanın bütün گوشələrində olan nüma-

Sosioloqların qənaətinə görə, sosial həmrəylik növü cəmiyyətin tipləri ilə tənzimlənir. Hər cəmiyyətə uyğun həmrəylik modeli ola bilər. Deməli, həmrəylik tarixi xarakterlidir - hər tarixi məqam üçün müvafiq birlik forması tapmaq lazımdır. Buna nail olmadıqda yaxşı birlik modeli belə cəmiyyəti çətin vəziyyətlərə sala bilər

yəndələri arasında birlik yaratmağa imkan verir. Bu səbəbdən müasir cəmiyyətlər üçün düzgün ideoloji konsepsiyanın müəyyənləşdirilməsi həm müstəqil dövlətçilik, həm də vətəndaş cəmiyyəti formalaşdırmaq aspektlərində strateji əhəmiyyət kəsb edir.

Məsələn, bütün dünya koronavirus beləsi ilə üzləşdi. Ancaq dünya dövlətləri siyasi ambisiyalarını gizlətməsələr belə, ona qarşı mübarizədə birlik nümayiş etdirdi. Koronavirusa qarşı vaksinlərin yoxsul ölkələrə pulsuz verilməsi, virusun yayılmasının qarşısını almaq məqsədilə karantin rejiminin ölkədaxili və sərhədlərdə tətbiqi

həmrəyliyin nümunələrindən sayıla bilər.

Bundan başqa, ötən ilin fevral ayında Türkiyənin 10 əyalətində baş verən 7,7 maqnitudo zəlzələ cəmiyyətləri bir-birinə yaxınlaşdırdı. ABŞ, Böyük Britaniya, Rusiya, Azərbaycan, Hindistan, Çin, Yaponiya, Pakistan, İran, Avropa İttifaqı, NATO, Türk Dövlətləri Təşkilatı, bir sözlə, yaxın və uzaq ölkələr yardım etdi. Bir sıra dövlətlərdə könüllü olaraq zəlzələnin nəticələrinin aradan qaldırılması üçün yardımlar toplandı.

Etiraf edək ki, xəbis xislətlilər insanların həmrəyliyinə həmişə mane olub. Lakin sevdindirici hal odur ki, onların sayı çox azdır. Son illər baş verən pandemiya, keçən il Türkiyə və Suriyadakı zəlzələ sübut etdi ki, mənəşmə insanların ümumi dəyərlərdən ayrı bilməyib. Beləliklə, son illərdə baş verən hadisələr insan cəmiyyətinin hələ də ali məqsədlərə əməl etdiyini bir daha sübut etdi. Bu isə dünyanın gözəlliyini göstərir...

Yeganə BAYRAMOVA

Bütün dünyanın həmrəylik nümunəsi...

Kaliforniya Texnologiya İnstitutunun (“Caltech”) tədqiqatçıları, insan düşüncəsinin sürətini qiymətləndirmək üçün aparılan yeni bir araşdırmada, beyin fəaliyyətinin saniyədə yalnız 10 bit/saniyə sürətində baş verdiyini müəyyən ediblər. Bununla yanaşı, insan orqanizminin duyğu sistemləri ətraf mühətdən məlumatları saniyədə trilyon bit sürətində toplayır, bu da düşüncə proseslərinin təxminən 100 milyon dəfə daha sürətlidir. Bu yeni tədqiqat, beyin fəaliyyətinin sürətlərini anlamağa kömək edir.

“Medical Press” xəbər verir ki, araşdırmada insanın düşüncə sürətinin 10 bit/saniyə olduğunu müəyyənləşdirmək üçün bir sıra elmi ədəbiyyatları və müxtəlif insan davranışları təhlil edilib. Məsələn, oxumaq, yazmaq, video oyunları oynamaq kimi

müxtəlif fəaliyyətlərlə bu nəticəyə gəlinib.

Tədqiqatçılar bu məlumatın olduqca aşağı olduğunu qeyd ediblər: “Çünki insan hissiyyət sistemləri hər saniyə trilyon bit məlumat topladıqda, biz yalnız 10 bitini emal edirik. Bu, bir paradoks yaradır: Beyin, bu qədər məlumatı necə süzgəcdən keçirir və nə üçün biz yalnız bir anda yalnız düşüncəyə fokuslana bilərik? Bu paradoks beynin məlumat emalı və qəbul etmə mexanizmlərinə dair yeni suallar doğurur”.

Beyindəki 85 milyard neyronun üçdə biri yüksək səviyyəli düşüncəyə həsr olunub və bu neyronlar asanlıqla saniyədə 10 bitdən daha çox məlumat ötürə bilər. Buna baxmayaraq, bu güclü informasiya prosessorlarının beynin fəaliyyətində nəyə görə bu qədər yavaş bir sürətlə fəa-

İnsan düşüncəsinin sürəti neçədir?

liyyət göstərdiyi hələ tam anlaşılan deyil. Bu tədqiqat, sinir sistemi və insan təfəkkürünün struktur və funksional məhdudiyyətlərini araşdırmaq üçün yeni bir yol açır.

İlk sinir sistemlərinə sahib canlılar, əsasən naviqasiya və

həyatını davam etdirmək üçün sadə qərarlar vermək üçün beynlərini istifadə edirdilər. Beyin zamanla yalnız bir düşüncə “yolunu” izləmə qabiliyyətini inkişaf etdirdi, bu da bugünkü düşüncə strukturunun əsasını təşkil edir. Bu yeni kəşf, həmçinin

nin texnoloji inkişafının gələcək proqnozlarına da təsir edə bilər. İnsan beyninin kompüterlərlə birləşən interfeys vasitəsilə daha sürətli ünsiyyət quraşdırma dair son dövrlərdə irəliləyən elmi-fantastik nəzəriyyələrə qarşı bu tədqiqat əhəmiyyətli

bir müqavimət göstərir. Beynin düşüncə sürətinin limitləri, neyronlar arasında əlaqələrin yalnız saniyədə 10 bit sürətində olduğunu göstərir, bu da gələcəkdə daha sürətli əlaqələr qurmaq üçün yeni texnoloji yanaşmaların inkişafını məhdudlaşdırır.

İdman

Cüdo üzrə Bakı birinciliyi keçiriləcək

Dekabrın 20-22-si aralığında 18 yaşa qədər yeniyetmə qızlar və oğlanlar arasında cüdo üzrə Bakı birinciliyi keçiriləcək.

Azərbaycan Cüdo Federasiyasının mətbuat xidmətindən “Report”-a verilən məlumata görə, yarış Hövsaan qəsəbəsində yerləşən Fövqəladə Hallar Nazirliyinin İdman Sağlamlıq Mərkəzinə baş tutacaq.

Turnirdə 16 çəki dərəcəsində qatılıblar böllü olacaq. Yarışda Bakının 61 müxtəlif klub, cəmiyyət və idman təşkilatından 808 cüdoçu medallar uğrunda mübarizə aparacaq.

Birinciliyin təşkilində əsas məqsəd yeniyetmələr və gənclər arasında idman vasitəsi ilə sağlam həyat tərzinin formalaşdırılması, həmçinin cüdonun kütləvi təbliğinə və təşviqinə nail olmaqdır. Turnir müvafiq yaş qrupu üzrə gələn il baş tutacaq ölkə birinciliyinə seçim xarakteri daşıyır.

Azərbaycan millisinin FIFA reytingində mövqeyi dəyişməyib

FIFA kişi futbolçulardan ibarət milli komandaların növbəti reyting cədvəlini açıqlayıb.

AZƏRTAC AFFA-nın rəsmi saytına istinadən xəbər verir ki, dekabr ayının

reytinginə əsasən, Azərbaycan yığmasının mövqeyi dəyişməyib.

Fernandu Santuşun rəhbərlik etdiyi kollektiv 1158,7 xalla 117-ci yerdə qərarlaşıb.

3 idmançımız dopinqə görə diskvalifikasiya edilib

Azərbaycan Milli Antidoping Agentliyi (AMADA) 3 idmançını diskvalifikasiya edib.

AZƏRTAC AMADA-nın rəsmi saytına istinadən xəbər verir ki, pauerliftingçi Rövşən Xəlilov və ağırliqçılardan Günel Vəliyeva 48, taekvondoçu Səidə Əliyeva isə 24 ay müddətinə idmandan kənarlaşdırılıb.

Buna həmin idmançıların nümunələrində qadağan edilmiş

maddə, onun metabolitləri və ya markerlərinin aşkarlanması səbəb olub.

R.Xəlilovun sanksiyasının müddəti 2025-ci il noyabrın 18-də başa çatacaq. G.Vəliyevanın cəzasının müddəti 2027-ci il sentyabrın 9-da, S.Əliyeva üçün diskvalifikasiya müddəti isə 2026-cı il fevralın 16-da bitəcək.

Təsisçi:
Yeni Azərbaycan Partiyası

Baş redaktor:
Aqlış HƏSƏNOĞLU

www.yeniazərbaycan.com
mail@yeniazərbaycan.com
Ünvan: Bakı - AZ-1000. Üzviyyətli Hacıbəyli - 66

Telefonlar:
598-37-76, 498-82-21
498-81-24, 498-19-84

İndeks: 67100
Lisensiya: N-B-317
Tiraj: 4880
Sifariş: 2955
“Kapital Bank” ASC-nin Nərimanov rayonu filialı
h/h - 33080019443900419109
kod - 200093
VÖEN - 1500486601

Qəzet “Yeni Azərbaycan”ın bilgisayar mərkəzində yığılıb, səhifələnilir və “Azərbaycan” nəşriyyatında ofset üsulu ilə çap edilib.

Qəzet 1993-cü ilin aprel ayından nəşr olunur.

Məsul nəvbətçi:
Yeganə Bayramova